

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht

Telefoon 030 – 286 10 00 **Fax** 030 – 286 12 24

www.utrecht.nl

Aan de raadscommissie Mens en Samenleving

Behandeld door	Otto van de Vijver	Datum	29 oktober 2013
Doorkiesnummer	61536	Ons kenmerk	13.063975
E-mail	o.van.de.vijver@utrecht.nl	Onderwerp	Planning decentralisaties sociaal domein
Bijlage(n)	1	Verzonden	29 oktober 2013
Uw kenmerk			
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte leden van de commissie,

In deze brief informeren wij u over de voortgang en de planning van de drie grote decentralisaties. Het gaat om:

- de decentralisatie van de jeugdzorg via de nieuwe Jeugdwet;
- de (gedeeltelijke) decentralisatie van de langdurige zorg in de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- de decentralisatie van regelingen op het gebied van werk en inkomen via de Participatiewet.

Deze brief is een vervolg op de behandeling in uw raad, in juli van dit jaar, van de kadernota's 'Meedoen naar vermogen' en 'Zorg voor jeugd'.

Hierna beschrijven we de stand van zaken rond de drie decentralisaties, gaan we in op de *timing* van de transformaties en geven een overzicht van bestuurlijke informatie- en beslismomenten in 2014.

Decentralisatie Awbz / Wmo

In juli van dit jaar heeft uw raad unaniem ingestemd met de kadernota 'Meedoen naar Vermogen'. In de kadernota presenteerden wij onze visie op de ondersteuning en de zorg vanaf 2015 langs drie sporen:

1. ondersteuning van het zelforganiserend vermogen van de samenleving;
2. de basiszorg, waaronder de buurtteams;
3. de aanvullende, specialistische zorg.

De afgelopen maanden hebben we samen met partners en cliënten(organisaties) gewerkt aan concretisering van de hoofdlijnen in de kadernota. Hierbij gaat het om uitwerking van onder meer de buurtteams, de hulp bij het huishouden (HbH) en de dagbesteding. Een belangrijk aandachtspunt is ook een zorgvuldige overgang naar het nieuwe stelsel voor cliënten en zorginstellingen.

Anders dan we ten tijde van de kadernota dachten, is er nog veel onduidelijkheid over het wettelijke en het financiële kader waarbinnen we uitvoering moeten geven aan de nieuwe taken. Zo is de discussie over de vraag waar de persoonlijke verzorging van cliënten wordt ondergebracht (bij de gemeenten of de zorgverzekeraars) nog altijd niet beslecht. Het wetsvoorstel-Wmo ligt voor commentaar bij de Raad

Burgemeester en Wethouders

Datum 29 oktober 2013
Ons kenmerk

van State. De parlementaire behandeling is niet eerder dan in de eerste helft van 2014. Ook het budgettaire kader voor de nieuwe taken ontbreekt. Het op 17 oktober gesloten Begrotingsakkoord heeft nieuwe vragen opgeroepen. Duidelijkheid hierover verwachten wij pas later dit najaar.

Desondanks kunt u voor de kerst een uitvoeringsnota Meedoen naar Vermogen tegemoet zien. In de uitvoeringsnota willen wij u ter besluitvorming een aantal keuzes voorleggen, bijvoorbeeld over de toekomstige organisatie van de buurtteams en de wijze van financiering van de zorginstellingen die in opdracht van de gemeente zorgtaken gaan uitvoeren. In hoeverre dit gaat lukken, is afhankelijk van het antwoord op de vraag wanneer en hoe het kabinet duidelijkheid biedt over de wettelijke en financiële kaders.

Behandeling van de uitvoeringsnota in de commissie kan plaatsvinden in januari, vaststelling door de raad op 13 februari 2014.

Zorg voor jeugd

Het traject voor de decentralisatie van de jeugdzorg loopt in tijd en opzet grotendeels parallel met de decentralisatie Awbz.

De Jeugdwet, het nieuwe wettelijke kader voor de gehele jeugdhulp, is 17 oktober 2013 aangenomen in de Tweede Kamer. Na behandeling in de Eerste Kamer wordt de Jeugdwet van kracht, zeer waarschijnlijk per 1 januari 2015. In het parlement is er een breed draagvlak voor de Jeugdwet, ook voor het onderbrengen van de verantwoordelijkheid voor de Jeugd-GGZ bij gemeenten. Onduidelijk is nog welk budget gemeenten vanaf 2015 ter beschikking krijgen. Staatssecretaris Van Rijn heeft toegezegd hierover in december 2013 duidelijkheid te geven richting de gemeenten.

Voor de kerst kunt u ook voor de jeugdzorg een uitvoeringsnota verwachten. In de uitvoeringsnota werken we de hoofdlijnen van de kadernota 'Zorg voor Jeugd' uit volgens de drie sporen: gewoon opvoeden, basiszorg (de buurtteams) en aanvullende zorg – en leggen we u besluiten voor over o.a. de wijze van financiering van zorginstellingen en de organisatie van de buurtteams.

De afgelopen maanden hebben we hard gewerkt aan het zogeheten transitiearrangement. Dit (verplichte, regionale) arrangement omvat afspraken tussen gemeenten en zorgaanbieders, die de continuïteit van de zorg voor bestaande cliënten in het overgangsjaar 2015 moeten waarborgen. Onze gemeente heeft het transitiearrangement opgesteld in samenwerking met de andere 25 gemeenten in de provincie Utrecht. De zorgaanbieders hebben ingestemd met het transitiearrangement, onder het voorbehoud van toereikende financiering. Aan de regionale transitiearrangementen ligt een afspraak tussen het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) ten grondslag. Een landelijke transitiecommissie gaat beoordelen of de transitiearrangementen voldoende waarborg bieden voor de continuïteit van de zorg. Het arrangement voor onze regio is 29 oktober jl. vastgesteld in ons college en is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Het transitiearrangement en het (nu nog onbekende) budget zijn uiteraard medebepalend voor de wijze waarop wij de transformatie van de zorg voor jeugd verder vormgeven.

Nieuwe buurtteams

Zoals in de kadernota's 'Meedoen naar vermogen' en 'Zorg voor jeugd' aangekondigd, breiden we het aantal buurtteams uit. In het voorjaar van 2012 maakten we een start met twee buurtteams sociaal (Ondiep en Overvecht-zuid) en twee buurtteams jeugd & gezin (Ondiep en Overvecht-noord). Nog dit

Datum 29 oktober 2013

Ons kenmerk

jaar zullen er in zes (delen van) wijken buurtteams actief zijn. Het gaat om Overvecht-noord, Overvecht-zuid, Ondiep en omgeving, Zuilen, Kanaleneiland-zuid en Leidsche Rijn (onder het spoor). Deze buurtteams hebben één ingang met daarachter een team sociaal en een team jeugd & gezin. Bewoners kunnen bij deze ingang ook terecht voor informatie en cliëntondersteuning.

Participatie & Inkomen

Het decentralisatiedrieluik wordt gecompleteerd door de Participatiewet. Deze wet bundelt drie regelingen op het gebied van werk & inkomen: het re-integratiedeel van de Wet werk en bijstand, de Wajong (voor jonggehandicapten) en de Wet sociale werkvoorziening. De gemeenten worden vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de participatie van iedereen die kan werken, inclusief de groep mensen met een arbeidsbeperking. Vanaf 2015 wordt de sociale werkvoorziening onderdeel van de Participatiewet. De Wajong blijft alleen toegankelijk voor mensen die (bijna) volledig arbeidsongeschikt zijn en dit hun hele leven zullen blijven. Gehandicapten met 'loonwaarde' gaan tot de gemeentelijke doelgroep behoren. Huidige Wajongers ondergaan een herkeuring; wie arbeidsvermogen heeft komt naar de gemeente. Zo krijgt onze gemeente er stapsgewijs 'klanten' bij. Volgens een raming van de uitvoeringsorganisatie UWV gaat het uiteindelijk om circa 2.200 personen.

Eerder hebben we u al gemeld dat de geplande invoering van de Participatiewet met een jaar werd uitgesteld als gevolg van het Sociaal Akkoord, dat op 11 april 2013 werd gesloten tussen sociale partners en het kabinet. Het kabinet stuurt later dit jaar een aangepast wetsvoorstel naar de Tweede Kamer. Het kabinet wacht echter eerst de uitkomsten af van de Landelijke Werkkamer. In de Landelijke Werkkamer maken de sociale partners en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten afspraken over onderdelen uit het Sociaal Akkoord, zoals de invulling van 125.000 garantiebanen en de functie van de 35 regionale werkbedrijven. De precieze wettelijke verplichtingen en financiële kaders van de Participatiewet zijn dus nog onduidelijk.

Relevant voor het gemeentelijk beleid is ook een wijziging van de Wet werk en bijstand per 1 juli 2014. Deze wijziging behelst o.a. een aanscherping van de sancties voor mensen in de bijstand, die niet meewerken aan re-integratie.

Binnen deze context werken wij in Utrecht aan een kadernota Participatie & Inkomen waarin we breed kijken naar ons toekomstige beleid op het gebied van arbeidsmarkt, werkgelegenheid en inkomen. De kadernota zal de uitgangspunten bevatten voor de uitvoering van de Participatiewet. We zoeken nadrukkelijk de verbinding met het bedrijfsleven en het onderwijs. Want bedrijven zorgen voor banen en scholen kunnen hun leerlingen stimuleren om opleidingen te volgen voor sectoren waarin werk te vinden is. Een nauwe samenwerking binnen de gemeente tussen Werk & Inkomen, EZ en Onderwijs is het uitgangspunt.

Ook de vraag hoe we de problematiek van de armoedeval kunnen aanpakken, zal onderdeel zijn van de kadernota. We sluiten hierbij aan op zowel de uitgangspunten van de Participatiewet als onze eigen kadernota 'Meedoen naar vermogen'. In samenhang hiermee zullen we ook de mogelijkheden schetsen om te komen tot een meerjarig sluitend financieel perspectief.

Waar het gaat om nieuwe vormen van beschut werk, zoeken we in de kadernota de verbinding met de ideeën die bij 'Meedoen naar vermogen' worden ontwikkeld over dagactivering. Eerder heeft uw raad al de uitgangspunten vastgesteld voor de transitie van UW Reïntegratie, de uitvoerder van de sociale werkvoorziening. Deze uitgangspunten worden betrokken bij de kaders die we de komende maanden ontwikkelen voor de uitvoering van de Participatiewet.

Datum **29** oktober 2013
Ons kenmerk

Ten slotte is er een belangrijke relatie met de buurtteams, omdat deze een stimulerende rol kunnen spelen in het activeren van cliënten richting betaald werk of vrijwilligerswerk, ook als het gaat om sociaal kwetsbare mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt.

De kadernota Participatie & Inkomen volgt wat ons college betreft hetzelfde tijdpad als de in het voorafgaande genoemde uitvoeringsnota's: voor de kerst naar uw raad, in januari behandeling in de commissie en in februari besluitvorming in de raad. In 2014 krijgt ook de kadernota 'Participatie en Inkomen een vervolg in een uitvoeringsnota. Dit zal voor de zomer zijn.

Waarom zo snel?

De timing van de beide uitvoeringsnota's en de kadernota kan vragen oproepen. Waarom in dit tempo doorgaan als de landelijke kaders, beleidsmatig en financieel, nog niet (volledig) helder zijn? Het antwoord is dat de invoeringsdatum voor de drie decentralisaties nog altijd 1 januari 2015 is, een datum die (vooralsnog) niet ter discussie staat. Dit betekent dat we tempo moeten blijven maken om inhoudelijk en procesmatig goed voorbereid te zijn op onze nieuwe verantwoordelijkheden. In onze rol van opdrachtgever van zorginstellingen zullen we op tijd klaar moeten zijn met overgangsmatregelen en de aanbesteding of de uitvraag voor de zorgtaken, die vanaf 2015 voor onze verantwoordelijkheid komen.

Overigens zal er de komende jaren voldoende ruimte zijn voor uw raad om (bij) te sturen. Zoals ook al in de kadernota's geschetst, gaat het bij de transformaties om complexe en meerjarige veranderopgaven die we voortvarend maar ook stapsgewijs uitvoeren, niet vanuit een gedetailleerde blauwdruk, maar door te blijven leren en ontwikkelen. Wij zullen uw raad hierover blijven informeren en de noodzakelijke besluiten voorleggen.

Bestuurlijke informatie- en beslismomenten in 2014

Tot slot geven we hieronder een overzicht van informatie- en beslismomenten in 2014, voor zover op dit moment bekend.

Periode?	Wat wordt voorgelegd aan de raad?
November/ december 2013	<u>RIA over de kadernota Participatie en Inkomen</u> Wordt aangevraagd.
Januari 2014	<u>Commissie Mens en Samenleving (23 januari):</u> Bespreking van de uitvoeringsplannen Meedoen naar Vermogen en Zorg voor Jeugd en de kadernota Participatie en Inkomen <u>RIA</u> Wordt aangevraagd.
Februari 2014	<u>Uitvoeringsplan 'Meedoen naar Vermogen'</u> ter bespreking en vaststelling naar de raad. <u>Uitvoeringsplan 'Zorg voor Jeugd'</u> ter bespreking en vaststelling naar de raad. <u>Kadernota 'Participatie en Inkomen</u> ter bespreking en vaststelling naar de raad.

Burgemeester en Wethouders

Datum 29 oktober 2013

Ons kenmerk

April/juli 2014	<u>Voorjaarsnota 2014 / coalitieakkoord</u> <i>Toelichting:</i> Vertaling van de consequenties van het uitvoeringsplan 'Meedoen naar Vermogen', het uitvoeringsplan 'Zorg voor Jeugd' en de kadernota Participatiewet naar de Voorjaarsnota. Hiermee wordt de eerste verbinding gelegd naar de reguliere gemeentelijke begrotingscyclus.
Mei/Juli 2014	<u>Uitvoeringsnota Participatie en Inkomen</u> naar commissie en raad.
Oktober 2014	<u>Programmabegroting 2015</u> <i>Toelichting:</i> Vertaling van de budgettaire kaders naar de programmabegroting 2015. Dit op basis van de te decentraliseren budgetten (vastgesteld via meicirculaire 2014 van het Rijk), het nieuwe collegeprogramma, de besluiten rond de kadernota's en uitvoeringsplannen en de afgesproken overgangsregelingen.
Najaar 2014	<u>Nieuwe verordening(en)</u> ter vaststelling naar de raad <i>Toelichting:</i> De verordening(en) zijn de formele en uitvoeringsgerichte uitwerkingen van de aangepaste Wmo en de nieuwe Jeugdwet (in lijn met de lokale bestuurlijke keuzes die zijn vastgelegd in de kadernota's en uitvoeringsplannen). Voor sommige onderwerpen (bijvoorbeeld de toegang tot zorg en kwaliteitsbeleid) zal naar verwachting de aangepaste Wmo deze verordeningen vereisen van de gemeente. Dit geldt ook voor de Jeugdwet.

Bij bovenstaand tijdschema past het voorbehoud, dat veranderingen of vertragingen in het wetgevingsproces kunnen leiden tot bijstellingen in onze planning.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,